

RATO kredito unijos

ĮSTATAI

1. BENDROJI DALIS

- 1.1. RATO kredito unija (toliau vadinama – unija) yra kredito įstaiga, kuri tenkina savo narių ūkinius ir socialinius poreikius ir turi licenciją verstis, ir verčiasi indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimu iš šiuose įstatuose nustatytų neprofesionalių rinkos dalyvių ir jų skolinimu, taip pat turi teisę verstis kitų šiuose įstatuose nustatytų finansinių paslaugų teikimu šiuose įstatuose nustatytiems asmenims (klientams) ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę.
- 1.2. Unijos, kaip juridinio asmens, teisinė forma - kooperatinė bendrovė. Unijos veiklos laikotarpis - neribotas.
- 1.3. Unija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymu, kitais įstatymais, priežiūros institucijos priimtais teisės aktais ir šiais įstatais. Unija taip pat vadovaujasi Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymu, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymu, jeigu Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas nenustato kitaip.
- 1.4. Unijos veiklos tikslai – tenkinti savo narių ūkinius ir socialinius poreikius, teikti savo nariams ir kitiems šiuose įstatuose nurodytiems asmenims (klientams) kokybiškas ir savalaikes finansines paslaugas, užtikrinant unijos finansinį stabilumą ir patikimumą.
- 1.5. Jei šie įstatai kai kurių klausimų nereglamentuoja, turi būti taikomos įstatymų nuostatos.

2. UNIJOS FINANSINĖS PASLAUGOS IR VEIKLA

Unijos finansinės paslaugos

- 2.1. Unija privalo teikti šių įstatų 2.2.1 papunktyje nustatytą licencinę finansinę paslaugą ir turi teisę teikti šių įstatų 2.2.2 ir 2.2.3 papunkčiuose ir 2.3 punkte nustatytas finansines paslaugas, įskaitant finansines paslaugas užsienio valiuta, jei šios teisės neapribotos Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo ar kitų įstatymų nustatyta tvarka.
- 2.2. Licencinės finansinės paslaugos:
  - 2.2.1. indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas iš neprofesionalių rinkos dalyvių;
  - 2.2.2. Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnyje nustatytos mokėjimo paslaugos;
  - 2.2.3. elektroninių pinigų leidimas.
- 2.3. Nelicencinės finansinės paslaugos:
  - 2.3.1. indėlių ir kitų grąžintinų lėšų priėmimas;
  - 2.3.2. skolinimas (įskaitant hipotekinius kreditus);
  - 2.3.3. kelionių čekių, vekselių ir kitų mokėjimo priemonių administravimas, jei šios veiklos neapima šių įstatų 2.2.2 punkte nurodytos mokėjimo paslaugos;
  - 2.3.4. finansinių laidavimų ir finansinių garantijų teikimas;
  - 2.3.5. finansinis tarpininkavimas (agento veikla), kaip tą numato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas;
  - 2.3.6. pinigų tvarkymas;

- 2.3.7. kreditingumo vertinimo paslaugos;
  - 2.3.8. seifo kamerų nuoma;
  - 2.3.9. valiutos keitimas (grynaisiais pinigais);
  - 2.3.10. finansinė nuoma (lizingas).
- 2.4. Unija turi teisę teikti finansines paslaugas:
- 2.4.1. savo nariams ir savo asocijuotiems nariams (toliau – nariai);
  - 2.4.2. kredito unijų asociacijoms;
  - 2.4.3. kredito unijoms;
  - 2.4.4. asmenims, kurių reikalavimai ir (arba) įsipareigojimai perėjo unijai pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo 65¹ straipsnį arba po reorganizavimo jungimo būdu, tačiau ne ilgiau kaip iki šių asmenų sudarytų sutarčių su kita kredito unija dėl tokių reikalavimų ir (arba) įsipareigojimų galiojimo pabaigos.
  - 2.4.5. Įstatų 2.2.2, 2.2.3, 2.3.3, 2.3.5, 2.3.6, 2.3.7, 2.3.8 ir 2.3.9 punktuose numatytas finansines paslaugas unija teikia visiems asmenims (klientams), įskaitant ir nurodytiems 2.5 punkte.
- 2.5. Indėlius ir kitas gražintinas lėšas unija, be šių įstatų 2.4 punkte nurodytų asmenų, unija turi teisę priimti ir iš Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų, tarp jų iš viešųjų įstaigų, kurių dalininkės yra valstybės ar savivaldybių institucijos, Lietuvos Respublikoje įsteigtų asociacijų, religinių bendruomenių ir bendrijų, profesinių sąjungų organizacijų, labdaros ir paramos fondų, tarptautinių ar užsienio valstybių labdaros ir paramos fondų, advokatų, advokatų profesinių bendrijų, notarų, antstolių, unijos narių steigiamų juridinių asmenų, kurie gali būti unijos asocijuotais nariais pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo reikalavimus, taip pat Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka iš unijos narių nepilnamečių vaikų (įvaikių) ar globojamų vaikų, jeigu bent vienas iš tėvų ar globėjų (rūpintojų) yra unijos narys.
- 2.6. Unija turi teisę įsigyti tik ne nuosavybės vertybinius popierius, atitinkančius priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus kriterijus ir juose nustatyta tvarka.
- 2.7. Unija, be finansinių paslaugų teikimo, gali verstis tik tokia kita veikla, be kurios neįmanoma teikti finansinių paslaugų, kuri padeda teikti finansines paslaugas ar yra kitaip tiesiogiai susijusi su finansinių paslaugų teikimu.
- 2.8. Unijai draudžiama steigti įmones, taip pat būti jų dalyve, išskyrus teisę būti centrinės kredito unijos dalyve.
- 2.9. Unija savo veiklą turi organizuoti ir vykdyti taip, kad jos veikla būtų stabili ir patikima.
- 2.10. Unija savo veiklą turi organizuoti ir vykdyti taip, kad kiekvienas unijos narys turėtų vienodą galimybę pasinaudoti unijos teikiamomis finansinėmis paslaugomis.
- 2.11. Jeigu unija nusprendžia pati nevykdyti tam tikros veiklos, be kurios neįmanoma teikti finansinių paslaugų, kuri padeda teikti finansines paslaugas ar yra kitaip tiesiogiai susijusi su finansinių paslaugų teikimu ir padeda sudaryti sandorius dėl atitinkamų paslaugų teikimo unijai su kitais asmenimis, tai, prieš sudarydama tokius sandorius, unija privalo pranešti priežiūros institucijai ir jai pateikti šios institucijos teisės aktų nustatytą informaciją.
- 2.12. Unija turi teisę pradėti teikti finansines paslaugas tik gavusi licenciją.
- 2.13. Licenciją turinti unija visada privalo atitikti reikalavimus, kurie nustatyti leidimo įsteigti uniją išdavimui ir licencijos išdavimui. Unija Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka privalo informuoti priežiūros instituciją apie informacijos, kuri buvo pateikta licencijai gauti, pasikeitimus.

- 2.14. Unijai draudžiama perleisti licencijos suteikiamas teises ar kitaip leisti kitam asmeniui teikti licencines finansines paslaugas ne unijos vardu ir jos naudai.
- 2.15. Unijos licencijos atšaukimo pagrindus nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas ir Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas. Atšaukus licenciją, unija neturi teisės teikti finansinių paslaugų, išskyrus atsiskaitymą su kredito unijos kreditoriais arba atliekant indėlių draudimo išmokų mokėjimus pagal Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymo 161 straipsnį, ir Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo nustatyta tvarka turi būti sprendžiamas klausimas dėl unijos likvidavimo ar bankroto bylos jai kėlimo.

Unijos filialai, atstovybės ir kiti struktūriniai padaliniai

- 2.16. Unija filialus ir kitus struktūrinius padalinius, klientų aptarnavimo skyrius, gali steigti tik Lietuvos Respublikos savivaldybės, kurioje įregistruota unijos buveinė, teritorijoje ir su šia savivaldybe besiribojančių kitų šių įstatų 4.1 punkte nurodytų savivaldybių teritorijose. Sprendimus dėl filialų steigimo, jų nuostatų patvirtinimo ar keitimo, jų veiklos nutraukimo, jų vadovų skyrimo ir atšaukimo, taip pat dėl struktūrinių padalinių, klientų aptarnavimo skyrių, kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, steigimo, jų nuostatų patvirtinimo ar keitimo ir veiklos nutraukimo priima unijos valdyba.
- 2.17. Unijos filialo nuostatai, unijos filialo ir kitų struktūrinių padalinių, teikiančių finansines paslaugas, valdymo ir organizacinė struktūra, apskaitos sistema, apsaugos užtikrinimo priemonės, patalpos, turto draudimas turi užtikrinti saugią ir patikimą jų veiklą ir atitikti tai reglamentuojančius teisės aktus.
- 2.18. Visi unijos struktūriniai padaliniai, klientų aptarnavimo skyriai, kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, turi turėti ryšio priemonių, užtikrinančių informacijos apie atliktas operacijas perdavimą į unijos buveinę unijos nustatyta tvarka taip, kad būtų galima sudaryti unijos dienos balansą.
- 2.19. Unijos atstovybė neturi teisės teikti finansinių paslaugų.

Unijos veiklos rizika ir jos apribojimas

- 2.20. Reikalavimus dėl unijos veiklos rizikos prisiėmimo ir ribojimo nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas.
- 2.21. Unija privalo sudaryti atidėjinius (atidėjimus) savo veiklos rizikai sumažinti vadovaudamasi priežiūros institucijos teisės aktais ir atsižvelgdama į kiekvieno savo sandorio dėl finansinių paslaugų teikimo rizikingumą, į kliento finansinę ir ekonominę būklę, į prievolių pagal sandorius dėl finansinių paslaugų teikimo vykdymą, į turimas šių prievolių įvykdymo užtikrinimo priemones ir kitas aplinkybes, turinčias įtakos unijos turto vertei.
- 2.22. Unija gali investuoti į nekilnojamąjį turtą, jei jis būtinas tiesioginei unijos veiklai užtikrinti (pastatai, kuriuose yra unijos buveinė ar kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, ir pan.). Šios investicijos negali viršyti 70 procentų unijos perskaičiuoto kapitalo.
- 2.23. Šių įstatų 2.22 punktas netaikomas, jei nekilnojamąjį turtą unija nuosavybės teise įsigijo siekdama sumažinti nuostolius, atsiradusius dėl klientui suteiktos finansinės paslaugos, ir jį nuosavybės teise turi ne ilgiau kaip 3 (tris) metus nuo jo įsigijimo dienos.

Su finansinių paslaugų teikimu susijusios informacijos teikimas

- 2.24. Vietose, kuriose unija teikia finansines paslaugas klientams, kiekvienam galimam klientui laisvai prieinamoje vietoje privalo būti nurodytas unijos pavadinimas ir finansinės paslaugos,

kurias turi teisę teikti unija, taip pat turi būti sudarytos sąlygos viešai susipažinti su šių įstatų 2.25 punkte nurodyta informacija.

- 2.25. Prieš sudarydama sutartį dėl finansinių paslaugų teikimo, unija privalo suteikti klientui išsamią informaciją, susijusią su finansinių paslaugų teikimo sąlygomis, paslaugų kaina, paslaugų teikimo terminais, galimomis pasekmėmis, ir kitokią informaciją, turinčią įtakos kliento apsisprendimui sudaryti sutartį.

3. SKOLINIMAS IR SKOLINIMO APRIBOJIMAI

- 3.1. Skolinimu laikomas sandorių, iš kurių kyla unijos piniginis reikalavimas ar neatšaukiamas unijos piniginis įsipareigojimas, sudarymas. Unijos valdyba patvirtina reikalavimus dėl nario papildomo pajinio įnašo dydžio atskiroms kreditų rūšims.
- 3.2. Skolinimo šių įstatų 5.4 punkte nurodytiems unijos vadovams ir su unijos vadovais artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims sąlygas ir tvarką turi patvirtinti unijos stebėtojų taryba. Bendra tokio skolinimo suma vienam unijos vadovui ir su juo artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims negali viršyti 10 procentų unijos perskaičiuoto kapitalo. Su unijos vadovu artimaisiais ryšiais susijusiais asmenimis laikomi unijos vadovo sutuoktinis (sugyventinis), vaikai (įvaikiai), tėvai (įtėviai) ir juridiniai asmenys, jeigu unijos vadovas valdo jų kvalifikuotą įstatinio kapitalo ir (arba) balsavimo teisių dalį. Sprendimus dėl tokio skolinimo turi priimti unijos valdyba, o su tokiu skolinimu susijęs asmuo negali dalyvauti priimant sprendimą. Skolinimo sąlygos šiame punkte nurodytiems asmenims negali būti palankesnės negu kitiems unijos nariams nustatytos skolinimo sąlygos.
- 3.3. Unija lėšas skolinti gali laikydamasi Unijos įstatuose ir teisės aktuose nustatytų taisyklių.
- 3.4. Unija neturi teisės skolinti įsigyjamo jos pajaus pajiniam įnašui atlikti ar subordinuotam kreditui suteikti, taip pat unijos išleidžiamiems ne nuosavybės vertybiniais popieriais įsigyti.
- 3.5. Unijos nariui yra apribojama teisė disponuoti pajiniu įnašu ar jo dalimi, neviršijančia skolinamų pinigų sumos kartu su už ją mokamomis palūkanomis, tol, kol Unijai bus grąžinta skolinama suma su palūkanomis.
- 3.6. Unija lėšas gali skolinti nariams administracijos vadovo sprendimu ~~ne ilgesniam kaip 60 mėn. mėnesių laikotarpiui~~ šiais atvejais:
- 3.6.1. jei vartojamasis kreditas yra suteikiamas nariui pagal patvirtintą galiojančią Unijos fizinių asmenų reitingo nustatymo instrukciją;
- 3.6.2. jei suteikiamas kreditas ir (ar) suteiktų kreditų vienam unijos nariui suma neviršija valdybos sprendimu nustatytos sumos;
- 3.6.3. jei suteikiamas banko sąskaitos ir (ar) kredito kortelės limitas pagal unijoje patvirtintas banko sąskaitos ir kortelės limito suteikimo sąlygas.
- 3.7. Unija lėšas gali skolinti nariams valdybos sprendimu be paskolų komiteto pritarimo, jeigu unijos suteikiamas kreditas ir palūkanos neviršija nario unijoje turimo pajinio įnašo dydžio arba jeigu kredito grąžinimas užtikrintas įkeičiant unijoje esantį terminuotą indėlį.
- 3.8. Negalima skolinti, sudaryti kredito sutarties ar keisti sudarytos kredito sutarties su Unijos nariu, jeigu kredito suteikimui ar kredito sutarties pakeitimui nepritarė paskolų komitetas, išskyrus šių įstatų 3.6 – 3.7 punktuose numatytus atvejus.
- 3.9. Unija laikosi ir kitų skolinimo apribojimų, numatytų įstatymuose ir kituose teisės aktuose, šiuose įstatuose, taip pat unijos visuotinio narių susirinkimo, valdymo ir/ar priežiūros organų sprendimuose bei kituose unijos vidaus dokumentuose.

4. UNIJOS NARIAI, JŲ TEISĖS IR PAREIGOS

- 4.1. Unijos nariais gali būti veiksnius fiziniai asmenys, turintys ~~nuolatinę~~ gyvenamąją vietą, dirbantys arba besimokantys Lietuvos Respublikoje. Unijos nariu fizinis asmuo gali būti, jeigu jis gyvena, dirba arba mokosi Lietuvos Respublikos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje ar su šia savivaldybe besiribojančių šių savivaldybių teritorijose:
  - 4.1.1. Vilniaus miesto savivaldybės;
  - 4.1.2. Švenčionių rajono savivaldybės;
  - 4.1.3. Molėtų rajono savivaldybės;
  - 4.1.4. Širvintų rajono savivaldybės;
  - 4.1.5. Elektrėnų savivaldybės;
  - 4.1.6. Trakų rajono savivaldybės;
  - 4.1.7. Šalčininkų rajono savivaldybės;
  - 4.1.8. kitose teritorijose, jei tai numatyta Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme.
- 4.2. Unijos nariais taip pat gali būti unijos nario sutuoktinis (sugyventinis), kartu gyvenantys vaikai (įvaikiai) ir tėvai, neatsižvelgiant į 4.1 punkte nurodytus kriterijus.
- 4.3. Unijos asocijuotais nariais gali būti visi Lietuvos Respublikoje įregistruoti ir Lietuvos Respublikos Vilniaus rajono savivaldybės teritorijoje bei su šia savivaldybe besiribojančių kitų šių įstatų 4.1 punkte nurodytų savivaldybių teritorijose buveinę turintys juridiniai asmenys.
- 4.4. Jeigu juridinio asmens buveinė, nurodyta Juridinių asmenų registre, steigimo dokumentuose ar sandoryje, ir jo nuolatinio valdymo organo buvimo vieta nesutampa, tai Unija nuolatinio valdymo organo buvimo vietą turi teisę laikyti juridinio asmens buveine.
- 4.5. Unijos asocijuotas narys privalo vykdyti visas unijos nario pareigas ir gali naudotis visomis unijos teikiamomis paslaugomis ir nario teisėmis, išskyrus teisę balsuoti, būti išrinktam į unijos valdymo ir priežiūros organus, komisijas, komitetus ir tarnybas.
- 4.6. Asocijuotų narių unijoje negali būti daugiau arba tiek pat, kiek yra šių įstatų 4.1 punkte nustatytus kriterijus atitinkančių narių.
- 4.7. Mažiausiai unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių, yra 150.
- 4.8. Unijos nariais negali būti:
  - 4.8.1. asmenys, teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka priežiūros institucijai nepateikę duomenų, leidžiančių nustatyti jų tapatybę, dalyvius, veiklą, finansinę būklę, juridinio asmens vadovus (juridinio asmens organų, išskyrus dalyvių susirinkimą, narius);
  - 4.8.2. asmenys, nesutinkantys, kad priežiūros institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka tvarkytų Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme numatytoms licencijoms, leidimams ir sutikimams išduoti reikalingus duomenis apie juos, įskaitant asmens duomenis ir informaciją apie asmens teistumą, sveikatą.

Narių priėmimas į uniją ir narių registravimas

- 4.9. Unijos nariais norintys tapti asmenys, atitinkantys šių įstatų 4.1 punkto reikalavimus, pateikia raštišką prašymą unijos valdybai. Prašyme šis asmuo pasižada laikytis unijos įstatų, sumokėti unijos valdybos nustatytą stojamąjį mokesį, įmokėti pajinį įnašą, kuris negali būti mažesnis už įstatų 6.8 punkte nustatytą mažiausią pajinį įnašą.

- 4.10. Asocijuotais nariais norintys tapti juridiniai asmenys, atitinkantys šių įstatų 4.3 punkto reikalavimus, kartu su prašymu unijos valdybai turi pateikti valdymo organų sprendimą įstoti į uniją ir įmokėti pajų, kuris negali būti mažesnis už įstatų 6.8 punkte nustatytą mažiausią pajinį įnašą registravimo pažymėjimo ir įstatų kopijas.
- 4.11. Sprendimą dėl naujo nario priėmimo priima unijos valdyba ne vėliau, kaip per 1 mėnesį nuo prašymo gavimo datos. Prieš priimdama sprendimą unijos valdyba turi teisę patikrinti, ar padavęs prašymą priimti į narius fizinis asmuo atitinka šių įstatų 4.1 punkte numatytas narystės sąlygas, taip pat, ar padavęs prašymą priimti į asocijuotus narius asmuo atitinka šių įstatų 4.3 punkte numatytas narystės sąlygas. Jei asmuo į unijos narius nepriimamas, sumokėtas stojamasis mokestis ir pajinis įnašas grąžinami išmokant juos ne vėliau kaip per 1 (vieną) mėnesį nuo unijos valdybos sprendimo priėmimo dienos.
- 4.12. Unija privalo tvarkyti unijos narių registrą, kuriame nurodomi unijos nariai ir asocijuoti nariai.

Narių teisės ir pareigos

- 4.13. Unijos narys turi šias teises:
  - 4.13.1. dalyvauti unijos visuotiniuose narių susirinkimuose ir balsuodamas turėti tik vieną balsą;
  - 4.13.2. rinkti unijos valdymo ir priežiūros organus ir būti išrinktas į juos ir siūlyti kandidatus į kredito unijos visuotinio narių susirinkimo renkamų organų narius (ne vėliau kaip likus 10 dienų iki kredito unijos visuotinio narių susirinkimo). Ši teisė negalioja asocijuotiems nariams;
  - 4.13.3. gauti informaciją apie unijos metinę ir tarpinę finansinę atskaitomybę, valdybos ataskaitas dėl unijos veiklos, visuotinių narių susirinkimų protokolus ir sprendimus. Atsisakyti suteikti informaciją galima, jei joje yra unijos paslapčių. Atsisakymas pateikti prašomus dokumentus ar informaciją turi būti įforminamas raštu, jeigu to reikalauja unijos narys. Ginčus dėl unijos nario teisės gauti informaciją sprendžia teismas;
  - 4.13.4. apskųsti teismui unijos visuotinio narių susirinkimo, valdymo ir priežiūros organų nutarimus;
  - 4.13.5. išstoti iš unijos;
  - 4.13.6. gauti nariams skirstomo pelno dalį;
  - 4.13.7. gauti likviduojamos unijos turto dalį, proporcingą jo pajinio įnašo dydžiui;
  - 4.13.8. palikti testamentu savo pagrindinį ir(ar) papildomus pajus vienam ar keliems asmenims;
  - 4.13.9. unijos valdybos sutikimu perleisti savo pagrindinį ir(ar) papildomus pajus (jų dalį) kitų asmenų nuosavybėn, šių įstatų 5.46.13 papunktyje nustatyta tvarka. Valdyba neduoda sutikimo perleisti pajų, jei jį įgyjantis asmuo pagal šiuos įstatus negali būti unijos nariu ar neatitinka narystės kriterijaus;
  - 4.13.10. reikalauti, kad unija grąžintų jo pajinį įnašą ar pajinio įnašo dalį, laikydamosi Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme numatytos tvarkos;
  - 4.13.11. naudotis unijos teikiamomis paslaugomis;
  - 4.13.12. turėti kitas teisės aktuose numatytas nario teises.
- 4.14. Unijos narys privalo:
  - 4.14.1. turėti unijoje ne mažesnio negu šių įstatų 6.8 punkte nustatyto dydžio pagrindinį pajų;
  - 4.14.2. laiku pranešti apie savo narystės unijoje pagrindo išnykimą;

- 4.14.3. šių įstatų 6.8 punkte nurodytais terminais ir tvarka sumokėti valdybos nustatytą stojamąjį mokestį ir pajinį įnašą bei mokėti kitus papildomus įnašus;
- 4.14.4. laikytis šių įstatų, vykdyti įsipareigojimus unijai, jos valdymo ir priežiūros organų nutarimus, dalyvauti unijos veikloje;
- 4.14.5. tinkamai ir laiku vykdyti su juo sudarytas kreditų, indėlių laikymo unijoje ir kitas sutartis.
- 4.15. Unijos narys neturi teisės balsuoti, kai visuotinis narių susirinkimas sprendžia jo narystės unijoje klausimą, taip pat šiais atvejais, kada jis yra tiesiogiai suinteresuotas svarstomu klausimu:
- 4.15.1. renkant unijos narį į valdymo ar priežiūros organus;
- 4.15.2. nagrinėjant unijos narių skundus, susijusius su nario veikla valdymo ar priežiūros organuose;
- 4.15.3. svarstant klausimus, susijusius su unijos nario darbo apmokėjimu ar (ir) metinių išmokų iš pelno unijos nariui, kuris yra valdymo ar priežiūros organų narys, paskyrimu;
- 4.15.4. įvertinant valdymo ir priežiūros organų ataskaitas, jei narys yra išrinktas į šiuos valdymo ar priežiūros organus.
- 4.16. Unijos valdymo ar priežiūros organų narys, išstojęs ar pašalintas iš unijos, negali toliau atlikti savo funkcijų minėtuose organuose.
- 4.17. Unijos narys turi teisę įgalioti kitą asmenį balsuoti už jį unijos visuotiniame narių susirinkime ar atlikti kitus veiksmus. Tas asmuo unijos visuotiniame narių susirinkime gali atstovauti ne daugiau kaip trims unijos nariams arba pagal sutartį įsigyti balsavimo teisę ne daugiau kaip iš trijų unijos narių. Nario įgaliojimas turi būti patvirtintas notaro. Unijos nario įgaliotiniu negali būti unijos vadovai.
- 4.18. Unijos narys už unijai padarytą žalą atsako Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka. Narystės unijoje pasibaigimas neatleidžia nuo atsakomybės už unijai padarytą žalą.

Narystės unijoje pabaiga

- 4.19. Narystė unijoje pasibaigia, kai:
- 4.19.1. unijos valdyba patenkina nario prašymą išstoti iš unijos;
- 4.19.2. unijos narys pripažįstamas neveiksniu tam tikroje srityje Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;
- 4.19.3. unijos narys pašalinamas iš unijos. Pašalinimas iš unijos:
- 4.19.3.1. jei unijos narys nebeatitinka narystės unijoje kriterijaus, nevykdo savo pareigų, pažeidžia Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą ir šiuos įstatus, jis gali būti pašalintas iš unijos tik visuotinio narių susirinkimo sprendimu. Iki visuotinio narių susirinkimo, kuriame bus svarstomas unijos nario pašalinimo klausimas, unijos valdyba gali sustabdyti nario teises. Nuo unijos valdybos sprendimo sustabdyti nario teises, narys praranda teisę naudotis unijos teikiamomis paslaugomis;
- 4.19.3.2. narys gali būti pašalintas, jeigu už jo pašalinimą balsavo 2/3 visuotiniame narių susirinkime dalyvavusių unijos narių;
- 4.19.3.3. jei pašalintas narys nesutinka su visuotinio narių susirinkimo sprendimu jį pašalinti, jis turi teisę per 3 mėnesius nuo tos dienos, kurią sužinojo

ar turėjo sužinoti apie sprendimo priėmimą, kreiptis į teismą dėl tokio sprendimo panaikinimo;

- 4.19.4. unijos narys – fizinis asmuo – miršta arba unijos asocijuotas narys – juridinis asmuo – reorganizuojamas ar likviduojamas;
  - 4.19.5. unijos narys perleidžia pagrindinį pajų kitam asmeniui šių įstatų nustatyta tvarka;
  - 4.19.6. unija likviduojama.
- 4.20. Kiekvienas unijos narys turi teisę savo noru išstoti iš unijos, pranešęs apie tai raštu unijos valdybai ne vėliau kaip prieš 3 mėnesius iki numatomo išstojimo. Sprendimą dėl išstojimo ir atsiskaitymo su išstojančiuoju priima unijos valdyba.

Atsiskaitymai su unijos nariais

- 4.21. Pajinis įnašas, sumokėtas už pagrindinį pajų, gali būti gražinamas tik narystei unijoje pasibaigus, o pajinis įnašas, sumokėtas už papildomą pajų, gali būti gražinamas ir narystei unijoje nepasibaigus.
- 4.22. Unija, gražindama asmeniui, kurio narystė unijoje pasibaigė, pajinius įnašus už pagrindinį ir (ar) papildomus pajus, privalo laikytis šios tvarkos:
  - 4.22.1. iki 2016-12-31 įmokėtas pajinis įnašas už pagrindinį pajų turi būti gražinamas valdybos sprendimu. Unija, gražindama asmeniui, kurio narystė unijoje pasibaigė, jo pajinį įnašą už pagrindinį pajų, privalo jį proporcingai, atsižvelgdama į unijos praėjusių metų patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas unijos nuostolių sumas, sumažinti;
  - 4.22.2. iki 2016-12-31 įmokėtas pajinis įnašas už papildomus pajus negali būti mažinamas proporcingai, atsižvelgiant į unijos praėjusių metų patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytas unijos nuostolių sumas;
  - 4.22.3. nuo 2017-01-01 įmokėtas pajinis įnašas už pagrindinį ir (ar) papildomus pajus turi būti gražinamas valdybos sprendimu asmeniui proporcingai, atsižvelgiant į tų metų, kuriais narystė unijoje pasibaigė ar kuriais unijoje buvo gautas prašymas gražinti pajinius įnašus už papildomus pajus, patvirtintoje metinėje balansinėje ataskaitoje įrašytą kredito unijos nuostolių ir privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo bendrą sumą, jei bendra suma yra nuostoliai.
- 4.23. Unija su savo nariu atsiskaito išmokėdama jam priklausantį pajinį įnašą už pagrindinį ir (ar) papildomus pajus ir kitas išmokas, susijusias su jo dalyvavimu unijos pajiniame kapitale, tik po to, kai įvertinusi kredito unijos finansinę būklę nustato, kad atsiskaitymas nekels grėsmės unijos veiklos stabilumui ir patikimumui.
- 4.24. Atsiskaitant su unijos nariais, kurie pajus įsigijo po 2017-01-01, turi būti laikomasi šios tvarkos: visuotiniam narių susirinkimui patvirtinus metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir unijai nusprendus su nariu (nariais) atsiskaityti, apie šį sprendimą unija privalo raštu pranešti priežiūros institucijai ir gauti priežiūros institucijos leidimą mažinti pajinį kapitalą. Pateikiamame priežiūros institucijai prašyme dėl leidimo mažinti pajinį kapitalą gavimo nurodoma bendra gražintina kredito unijos nariams, kurių narystė kredito unijoje pasibaigė ar kurių prašymai gražinti pajinius įnašus už papildomus pajus buvo gauti praėjusiais finansiniais metais, pajinių įnašų suma. Leidimas mažinti pajinį kapitalą išduodamas, jeigu priežiūros institucija įsitikina, kad sumažinus unijos pajinį kapitalą jis bus pakankamas užtikrinti stabilią ir patikimą unijos veiklą.

- 4.25. Pašalintas arba išstojęs iš unijos asmuo nuo pašalinimo ar išstojimo momento praranda teisę naudotis unijos teikiamomis paslaugomis, išskyrus įstatų 2.4.5 punkte nurodytomis paslaugomis.
- 4.26. Jeigu mirusiojo unijos nario įpėdiniai nėra unijos nariais ir neįstoja į uniją šių įstatų nustatyta tvarka, mirusiam nariui priklausančios lėšos išmokamos jo įpėdiniams tokia pat tvarka kaip ir išstojimo ar pašalinimo atvejais.
- 4.27. Jeigu mirusiojo unijos nario įpėdiniai yra unijos nariais arba įstoja į uniją šių įstatų nustatyta tvarka, mirusiam nariui priklausančios lėšos naudojamos nario (įpėdinio) nuožiūra.
- 4.28. Pripažintam neveiksniui nariui priklausančios lėšos išmokamos per jo teisėtą atstovą, kai šis pateikia reikiamus dokumentus.

5. UNIJOS VALDYMAS

- 5.1. Unijoje turi būti šie organai: unijos visuotinis narių susirinkimas, stebėtojų taryba, valdyba ir administracijos vadovas.
- 5.2. Unijos valdymo organai yra unijos valdyba ir unijos administracijos vadovas.
- 5.3. Unijos organų sudarymo ir darbo tvarką, kompetenciją ir funkcijas, atsakomybę nustato šie įstatatai, Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas, taip pat Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas ir Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymas, jeigu Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas nenustato ko kita.
- 5.4. Unijos vadovai yra:
  - 5.4.1. stebėtojų tarybos nariai;
  - 5.4.2. valdybos nariai;
  - 5.4.3. administracijos vadovas;
  - 5.4.4. vidaus audito tarnybos vadovas;
  - 5.4.5. paskolų komiteto pirmininkas.
- 5.5. Unijos vadovai turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti kvalifikaciją ir patirtį, leidžiančią tinkamai atlikti pareigas.
- 5.6. Unijos vadovu negali būti asmuo, nesutinkantis, kad priežiūros institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka tvarkytų Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme numatytais licencijoms, leidimams ir sutikimams išduoti reikalingus duomenis apie jį, įskaitant asmens duomenis ir informaciją apie asmens teistumą, sveikatą.
- 5.7. Unijos vadovai gali pradėti eiti pareigas tik gavę priežiūros institucijos leidimą eiti unijos vadovo pareigas. Unija, išrinkusi unijos vadovus, privalo Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme nustatyta tvarka ir terminais apie tai pranešti priežiūros institucijai ir pateikti priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytus dokumentus ir duomenis, patvirtinančius, kad asmuo atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus. Jeigu priežiūros institucija per Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme nurodytą terminą sprendimo nepriima, laikoma, kad leidimas eiti unijos vadovo pareigas yra išduotas.
- 5.8. Priežiūros institucijai priėmus sprendimą leidimą panaikinti, unija priežiūros institucijos reikalavimu privalo įstatymų nustatyta tvarka nedelsdama atšaukti vadovą iš pareigų ir nutraukti su juo sudarytą darbo sutartį.

Visuotinis narių susirinkimas

- 5.9. Unijos visuotinis narių susirinkimas negali būti pakeistas unijos narių atstovų susirinkimu. Tik unijos visuotinis narių susirinkimas gali:
- 5.9.1. keisti unijos įstatus;
  - 5.9.2. keisti unijos buveinę;
  - 5.9.3. rinkti ir atšaukti stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto narius ir iš jų atitinkamai – stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto pirmininkus, ~~atestuotą auditorių ar audito įmonę;~~
  - 5.9.4. priimti nutarimą pašalinti narį iš unijos;
  - 5.9.5. nustatyti metines išmokas (tantjemas) unijos vadovams ir paskolų komiteto nariams;
  - ~~5.9.6. nustatyti lėšų, kurias galima skirti finansinių ataskaitų eksperto ar nepriklausomo auditoriaus arba audito įmonės darbui apmokėti, limitą;~~
  - ~~5.9.7.~~5.9.6. tvirtinti metinę unijos pajamų ir išlaidų sąmatą;
  - ~~5.9.8.~~5.9.7. tvirtinti metinę finansinę atskaitomybę, priimti nutarimą dėl pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarkos;
  - ~~5.9.9.~~5.9.8. pritarti centrinės kredito unijos steigimo sutarties pasirašymui ar spręsti klausimą dėl unijos įstojimo į centrinę kredito uniją ir išstojimo iš jos;
  - ~~5.9.10.~~5.9.9. priimti nutarimą reorganizuoti, pertvarkyti ar likviduoti uniją;
  - ~~5.9.11.~~5.9.10. spręsti klausimą dėl unijos įstojimo į asociacijas ir išstojimo iš jų;
  - ~~5.9.12.~~5.9.11. įvertinti unijos stebėtojų tarybos, valdybos, paskolų komiteto, ~~revizijos komisijos (revizoriaus),~~ vidaus audito tarnybos ataskaitas;
  - ~~5.9.13.~~5.9.12. visuotinio narių susirinkimo metu spręsti stebėtojų tarybai ar valdybai pavestus klausimus, jei to prašo stebėtojų taryba ar valdyba;
  - ~~5.9.14.~~5.9.13. spręsti kitus jo kompetencijai įstatymų ir šių įstatų priskirtus klausimus.
- 5.10. Unijos visuotinį narių susirinkimą šaukia unijos valdyba, o jeigu valdyba nustatytais atvejais ir tvarka susirinkimo nesusaukia, – stebėtojų taryba, administracijos vadovas arba ne mažiau kaip 1/4 unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių.
- 5.11. Eilinį visuotinį narių susirinkimą šaukia unijos valdyba kasmet ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos. Apie šaukiamą eilinį visuotinį narių susirinkimą valdyba privalo paskelbti unijos nariams tokia tvarka:
- 5.11.1. ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki susirinkimo dienos paskelbti VĮ „Registru centro“ leidžiamame elektroniniame leidinyje „Juridinių asmenų vieši pranešimai“, taip pat paskelbti unijos interneto svetainėje ir pranešti unijos nariams raštu vienu iš šių būdų: asmeniškai, paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis (elektroniniu paštu, trumpąja (SMS) žinute ar per elektroninės bankininkystės sistemas);
  - 5.11.2. jei eilinis visuotinis narių susirinkimas šaukiamas dėl klausimų, susijusių su unijos pertvarkymu, nepriklausomai nuo tokio susirinkimo sušaukimo momento, turi būti laikomasi 5.11.1 punkte nurodytos tvarkos.
- 5.12. Pranešime apie visuotinį narių susirinkimą turi būti nurodyta:
- 5.12.1. unijos pavadinimas ir adresas;
  - 5.12.2. susirinkimo data, laikas ir vieta;
  - 5.12.3. susirinkimo darbotvarkė;

- 5.12.4. asmens, įgalioto teikti išsamią informaciją apie šaukiamą visuotinį narių susirinkimą, kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas).
- 5.13. Visuotinio narių susirinkimo darbotvarkę ir nutarimų projektus parengia valdyba. Ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki susirinkimo dienos unijos nariams turi būti suteikta galimybė susipažinti su dokumentais, susijusiais su susirinkimo darbotvarke.
- 5.14. Visuotinis narių susirinkimas neturi teisės priimti nutarimų darbotvarkėje nepaskelbtais klausimais, jeigu jame dalyvauja mažiau kaip 2/3 unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių.
- 5.15. Neeilinis unijos visuotinis narių susirinkimas privalo būti šaukiamas, kai:
- 5.15.1. unijos nuosavo kapitalo dalių, nustatytų šių įstatų 6.4 punkte, suma yra mažesnė už mažiausią unijos kapitalą;
  - 5.15.2. unijos nuosavas kapitalas tapo mažesnis kaip 1/2 pajinio kapitalo;
  - 5.15.3. to reikalauja priežiūros institucija, nustatanti susirinkimo sušaukimo terminus ir darbotvarkę;
  - 5.15.4. to reikalauja valdyba, stebėtojų taryba arba ne mažiau kaip 1/4 unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių;
  - 5.15.5. kitais unijos įstatuose ir Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytais atvejais.
- 5.16. Neeilinio visuotinio narių susirinkimo šaukimo iniciatoriai pateikia valdybai paraišką, kurioje nurodoma: susirinkimo šaukimo pagrindas, tikslas ir darbotvarkės projektas. Valdyba, gavusi paraišką, privalo per 10 dienų nuo paraiškos gavimo dienos priimti sprendimą sušaukti neeilinį visuotinį narių susirinkimą. Neeilinis visuotinis narių susirinkimas turi įvykti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paraiškos gavimo dienos, tačiau ne anksčiau kaip praėjus 20 dienų nuo unijos narių informavimo apie susirinkimo sušaukimą dienos šių įstatų 5.11 punkte nustatytais būdais.
- 5.17. Visuotinis narių susirinkimas gali priimti nutarimus, jeigu jame dalyvauja daugiau kaip 1/2 visų unijos narių, neįskaitant asocijuotų narių. Nustačius, kad kворumas yra, laikoma, kad jis yra viso susirinkimo metu. Jei kворumo nėra, šaukiamas pakartotinis susirinkimas, kuris turi teisę priimti nutarimus tik pagal neįvykusio susirinkimo darbotvarkę ir kuriam kворumo reikalavimas netaikomas. Pakartotinis unijos visuotinis narių susirinkimas turi būti sušauktas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo neįvykusio susirinkimo dienos, o unijos nariai informuojami šių įstatų 5.11 punkte nustatytais būdais ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki pakartotinio susirinkimo dienos. Pakartotiniame susirinkime galioja tik neįvykusio susirinkimo darbotvarkė.
- 5.18. Visuotiniame narių susirinkime dalyvaujantys unijos nariai (jų įgaliotiniai) registruojami dalyvių sąrašė, kurį pasirašo susirinkimo pirmininkas ir sekretorius. Dalyvauti visuotiniame narių susirinkime patarimojo balso teise gali ir administracijos vadovas, kuris nėra unijos narys. Unijos narys gali balsuoti raštu užpildydamas bendrąjį balsavimo biuletenį. Bendrasis balsavimo biuletenis parengiamas iš anksto ir jo pareikalavusiems nariams registruotu laišku, elektroninių ryšių priemonėmis ar įteikiamas asmeniškai pasirašytinai ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki visuotinio narių susirinkimo. Jeigu narys pasinaudoja savo teise balsuoti raštu, jis, susipažinęs su visuotinio narių susirinkimo darbotvarke bei sprendimų projektais, užpildo ir pateikia unijai bendrąjį balsavimo biuletenį – jame jis praneša visuotiniam narių susirinkimui savo valią už ar prieš atskirai dėl kiekvieno sprendimo. Raštu iš anksto balsavę nariai laikomi dalyvaujančiais visuotiniame narių susirinkime ir jų balsai įskaitomi į susirinkimo kворumą bei balsavimo rezultatus. Pakartotiniame visuotiniame narių susirinkime galioja neįvykusio susirinkimo bendrieji balsavimo biuleteniai. Narys neturi teisės balsuoti visuotiniame narių susirinkime svarstant sprendimą, dėl kurio jis iš anksto pareiškė savo valią raštu. Jeigu bendrasis balsavimo biuletenis užpildytas taip, kad atskiru klausimu neįmanoma nustatyti unijos nario valios, laikoma, kad narys šiuo klausimu iš anksto nebalsavo.

- 5.19. Balsavimas visuotiniame narių susirinkime yra atviras. Slaptai balsuojama, jei to reikalauja ne mažiau kaip 1/4 susirinkime dalyvaujančių unijos narių.
- 5.20. Visuotinio narių susirinkimo nutarimai priimami unijos narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma, išskyrus šių įstatų 5.21 punkte nurodytus atvejus.
- 5.21. Šių įstatų 5.9.1, 5.9.4, 5.9.5, 5.9.10 ir 5.9.11 papunkčiuose numatytais atvejais sprendimai priimami ne mažiau kaip 2/3 unijos narių, užsiregistravusių susirinkimo dalyvių sąrašė, balsų dauguma.
- 5.22. Visuotinio narių susirinkimo protokolą pasirašo susirinkimo pirmininkas, sekretorius ir vienas susirinkimo įgaliotas unijos narys. Jeigu visi dalyvaujantys unijos nariai (jų įgaliotiniai) susirinkime balsavo raštu, protokolą pagal gautus balsus surašo ir pasirašo administracijos vadovas. Prie protokolo turi būti pridedamas susirinkimo dalyvių sąrašas įgaliojimai ir kiti dokumentai, patvirtinantys asmenų teisę balsuoti, iš anksto balsavusių unijos narių bendrieji balsavimo biuleteniai.
- 5.23. Visuotinio narių susirinkimo pirmininkas kiekvieną kartą sušaukus susirinkimą renkamas iš unijos narių, o iki jo išrinkimo pirmininkauja stebėtojų tarybos pirmininkas.
- 5.24. Apie visuotinio narių susirinkimo sprendimus, priimtus po 2018-01-01, taip pat apie visus po 2017-01-01 priimtus visuotinio narių susirinkimo sprendimus, susijusius su unijos pertvarkymu, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo susirinkimo dienos šių įstatų 5.11.1 punkte nustatytais būdais turi būti informuojami unijos nariai.

Stebėtojų taryba

- 5.25. Stebėtojų taryba yra kolegialus unijos priežiūros organas. Stebėtojų tarybos veiklai vadovauja pirmininkas.
- 5.26. Stebėtojų taryba sudaroma iš 3 narių. Stebėtojų tarybos nariais gali būti tik unijos nariai. Stebėtojų tarybos nariu negali būti unijos administracijos vadovas, valdybos narys, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys ar kitas unijos darbuotojas.
- 5.27. Stebėtojų tarybą ir jos pirmininką renka unijos visuotinis narių susirinkimas 4 metų kadencijai. Stebėtojų taryba savo funkcijas atlieka 4 metų laikotarpį arba tol, kol naujai išrinkta stebėtojų taryba pradeda eiti pareigas. Stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas. Kandidatus į stebėtojų tarybą ir stebėtojų tarybos pirmininką turi teisę siūlyti visi unijos nariai. Už pateiktas kandidatūras nariai balsuoja atskiru balsavimu paprasta balsų dauguma. Į stebėtojų tarybą laikomi išrinktais 3 daugiausia balsų surinkę kandidatai. Jeigu keli kandidatai į stebėtojų tarybą surenka lygų balsų skaičių, nariai už jų kandidatūras balsuoja pakartotinai. Stebėtojų tarybos pirmininkas paprasta balsų dauguma renkamas atskirai iš jau išrinktų stebėtojų tarybos narių. Jeigu renkami pavieniai stebėtojų tarybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos. Stebėtojų taryba ar jos nariai savo veiklą pradeda nuo visuotinio narių susirinkimo datos, tačiau ne anksčiau negu priežiūros institucija išdavė leidimą eiti pareigas.
- 5.28. Visuotinis narių susirinkimas gali atšaukti visą stebėtojų tarybą ar pavienius jos narius ir nesibaigus jų kadencijai. Siūlyti įtraukti klausimą dėl stebėtojų tarybos, pavienių jos narių ar stebėtojų tarybos pirmininko atšaukimo į visuotinio narių susirinkimo darbotvarkę nurodant atšaukimo priežastį turi teisę visuotinio narių susirinkimo iniciatyvos teisę turintys asmenys. Stebėtojų taryba, pavieniai jos nariai ar stebėtojų tarybos pirmininkas atšaukiami paprasta balsų dauguma.

- 5.29. Stebėtojų tarybos narys gali atsistatydinti iš pareigų kadencijai nesibaigus, apie tai raštu įspėjęs stebėtojų tarybą ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų. Jeigu renkami pavieniai stebėtojų tarybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios stebėtojų tarybos kadencijos pabaigos.
- 5.30. Stebėtojų taryba:
- 5.30.1. kontroliuoja, kaip paskolų komitetas, valdyba ir administracijos vadovas vykdo visuotinio narių susirinkimo nutarimus;
  - 5.30.2. vertina unijos, jos valdybos, paskolų komiteto, vidaus audito tarnybos veiklą;
  - 5.30.3. pateikia unijos visuotiniam narių susirinkimui valdybos, paskolų komiteto, vidaus audito tarnybos ataskaitas su savo išvadomis ir pasiūlymais;
  - 5.30.4. įspėja unijos valdybą, paskolų komitetą ir administracijos vadovą, kad nedelsiant pašalintų veiklos unijoje pažeidimus, arba praneša apie tai visuotiniam narių susirinkimui, taip pat gali siūlyti visuotiniam narių susirinkimui atšaukti valdybos ir paskolų komiteto narius, o valdybai – atšaukti administracijos vadovą, jeigu jie, stebėtojų tarybos įsitikinimu, pažeidė Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą, kitus teisės aktus, šiuos įstatus;
  - 5.30.5. periodiškai vertina unijos vidaus audito tarnybos ataskaitas;
  - 5.30.6. pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus dėl [metinių finansinių ataskaitų rinkinio metinės finansinės atskaitomybės](#), pelno paskirstymo ir (ar) nuostolių atlyginimo tvarkos projektų bei valdybos parengtos unijos veiklos ataskaitos, taip pat dėl vidaus audito tarnybos ~~ir auditoriaus~~ nustatytų pažeidimų bei kitų trūkumų [įvertinimo](#);
  - 5.30.7. nustato ir tvirtina skolinimo šių įstatų 5.4 punkte nurodytiems unijos vadovams ir su unijos vadovais artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims sąlygas ir tvarką;
  - 5.30.8. atstovauja unijai teisme, kai nagrinėjami ginčai tarp unijos ir valdybos, tarp unijos narių ir valdybos, tarp unijos ir administracijos vadovo;
  - 5.30.9. siūlo valdybai ir administracijos vadovui atšaukti priimtus neteisėtus nutarimus;
  - 5.30.10. gali perduoti jos kompetencijai priskirtus klausimus spręsti visuotiniam narių susirinkimui;
  - 5.30.11. svarsto ar sprendžia kitus klausimus, kuriuos pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą ir kitus įstatymus turi svarstyti ar spręsti unijos stebėtojų taryba.
- 5.31. Stebėtojų taryba turi teisę pasikviesti [auditorių arba audito įmonę ekspertą arba nepriklausomą auditorių arba audito įmonę](#) patikrinti ir įvertinti unijos [finansines ataskaitas finansinę atskaitomybę](#) ir [finansinę buhalterinę](#) apskaitą.
- 5.32. Stebėtojų tarybos reikalavimu unijos valdyba ir administracijos vadovas privalo pateikti stebėtojų tarybai dokumentus, susijusius su unijos veikla, taip pat sudaryti sąlygas patikrinti unijos veiklą.
- 5.33. Kiekvienas unijos stebėtojų tarybos narys privalo imtis visų galimų priemonių, kad stebėtojų taryba spręstų jos kompetencijai priskirtus klausimus ir kad sprendimai atitiktų teisės aktų nustatytus reikalavimus, taip pat vykdyti kitų įstatymų nustatytas pareigas. Unijos stebėtojų tarybos narys, nevykdantis ar netinkamai vykdantis šią pareigą ar kitas teisės aktuose nustatytas pareigas, atsako taip kaip valdymo organų nariai pagal įstatymus, šiuos įstatus, su unija sudarytas sutartis.
- 5.34. Stebėtojų tarybos darbo tvarką nustato jos priimtas darbo reglamentas. Stebėtojų tarybos posėdžiai turi būti rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Eilinius stebėtojų tarybos posėdžius šaukia stebėtojų tarybos pirmininkas. Neeiliniai posėdžiai šaukiami, kai to reikalauja

- ne mažiau kaip 1/3 stebėtojų tarybos narių ar priežiūros institucijos nurodymu. Posėdžių šaukimo tvarka nustatoma stebėtojų tarybos darbo reglamente.
- 5.35. Stebėtojų tarybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Nutarimas laikomas priimtu, jei už balsavo daugiau dalyvaujančių posėdyje stebėtojų tarybos narių negu prieš. Stebėtojų tarybos nariai turi lygias teises. Balsavimo metu kiekvienas narys turi po vieną balsą. Jeigu stebėtojų tarybos narys negali atvykti į posėdį, savo valią – už ar prieš balsuojamą nutarimą, su kurio projektu jis susipažinęs, ne vėliau kaip iki posėdžio pradžios gali pranešti raštu.
- 5.36. Stebėtojų tarybos posėdžiai turi būti protokoluojami. Protokole turi būti:
- 5.36.1. nurodyta posėdžio vieta ir laikas, posėdyje dalyvaujantys stebėtojų tarybos nariai, posėdžio pirmininkas, ar yra kvorumas, posėdžio darbotvarkė;
- 5.36.2. išdėstyta kiekvieno svarstomo klausimo esmė, nurodyti dokumentai ir informacija, kurių pagrindu svarstomas kiekvienas klausimas, išdėstyta, ką kalbėjo posėdžio dalyviai, ir jų pasiūlymai kiekvienu svarstomu klausimu, įrašyti balsavimo rezultatai ir priimti sprendimai, pridėtos posėdžio dalyvių atskirosios nuomonės ir protestai.
- 5.37. Prie posėdžio protokolo turi būti pridėti dokumentai, kurie buvo pateikti svarstant darbotvarkės klausimus.
- 5.38. Surašytas unijos stebėtojų tarybos posėdžio protokolas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas turi būti pateiktas susipažinti visiems stebėtojų tarybos nariams, tarp jų ir nedalyvavusiems posėdyje, o jei galimybės pateikti visiems stebėtojų tarybos nariams surašytą stebėtojų tarybos posėdžio protokolą per šį terminą nėra, – nedelsiant, kai tik atsiranda galimybė. Unijos stebėtojų tarybos narys privalo patvirtinti, kad susipažino su stebėtojų tarybos protokolu, ir, jeigu nesutinka su priimtais sprendimais ar mano, kad jie įforminti netinkamai, nedelsdamas raštu pareikšti protestą stebėtojų tarybai ir šie abu dokumentai turi būti pridėti prie stebėtojų tarybos posėdžio protokolo.
- 5.39. Stebėtojų taryba už savo veiklą atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui ne rečiau kaip kartą per metus. Stebėtojų taryba privalo paruošti unijos veiklos rašytinę ataskaitą ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti stebėtojų tarybos veiklą.

Valdyba

- 5.40. Unijos valdybą sudaro 4 nariai.
- 5.41. Valdybos nariu negali būti unijos stebėtojų tarybos narys, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys.
- 5.42. Unijos valdybos nariais gali būti renkami tik unijos nariai. Unijos valdybos nariui keliami priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyti kvalifikacijos ir patirties reikalavimai.
- 5.43. Valdybos narius ir jos pirmininką renka unijos visuotinis narių susirinkimas 4 metų kadencijai. Valdyba savo funkcijas atlieka 4 metų laikotarpį arba tol, kol naujai išrinkta Valdyba pradeda eiti pareigas. Valdybos nario kadencijų skaičius neribojamas. Kandidatus į valdybą ir valdybos pirmininką turi teisę siūlyti visi unijos nariai. Už pateiktas kandidatūras nariai balsuoja atskiru balsavimu paprasta balsų dauguma. Į valdybą laikomi išrinktais 4 daugiausia balsų surinkę kandidatai. Jeigu keli kandidatai į valdybą surenka lygų balsų skaičių, nariai už jų kandidatūras balsuoja pakartotinai. Valdybos pirmininkas paprasta balsų dauguma renkamas atskirai iš jau išrinktų valdybos narių. Valdyba ar jos nariai savo veiklą pradeda nuo visuotinio narių susirinkimo datos, tačiau ne anksčiau negu priežiūros institucija išdavė leidimą eiti pareigas.

- 5.44. Visuotinis narių susirinkimas gali atšaukti valdybos narius, valdybos pirmininką arba visą valdybą ir nesibaigus jų kadencijai. Siūlyti įtraukti klausimą dėl valdybos, pavienių jos narių ar valdybos pirmininko atšaukimo į visuotinio narių susirinkimo darbotvarkę nurodant atšaukimo priežastį turi teisę visuotinio narių susirinkimo iniciatyvos teisę turintys asmenys. Valdyba, pavieniai jos nariai ar valdybos pirmininkas atšaukiami paprasta balsų dauguma.
- 5.45. Valdybos narys gali atsistatydinti iš pareigų kadencijai nesibaigus, apie tai raštu įspėjęs valdybą ne vėliau kaip prieš 30 kalendorinių dienų. Jeigu renkami pavieniai valdybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios valdybos išrinkimo laikotarpio pabaigos.
- 5.46. Unijos valdyba:
- 5.46.1. priima naujus narius į uniją, sprendžia narystės unijoje pasibaigimo klausimus, išskyrus dėl nario pašalinimo. Valdyba gali pavesti unijos administracijos vadovui priimti į uniją naujus narius fizinius asmenis;
  - 5.46.2. renka ir atšaukia administracijos vadovą, tvirtina administracijos darbo reglamentą;
  - 5.46.3. organizuoja ir šaukia unijos visuotinius narių susirinkimus;
  - 5.46.4. rengia ir teikia unijos visuotiniam narių susirinkimui tvirtinti skaičiavimais pagrįstą metinę unijos pajamų ir išlaidų sąmatą;
  - 5.46.5. tvirtina lėšų skolinimosi, įskaitant indėlius, ir skolinimo taisykles;
  - 5.46.6. priima sprendimus dėl disponavimo unijos turtu ir ilgalaikio turto įsigijimo, ilgalaikių kreditų paėmimo ir suteikimo, laidavimo ar garantavimo už kitų asmenų prievoles, jei turto vertė ar sandorių suma neviršija 1/10 unijos nuosavo kapitalo. Be atskiro visuotinio narių susirinkimo sprendimo valdyba gali priimti sprendimus dėl disponavimo unijos turtu bei ilgalaikio turto įsigijimo, ilgalaikių kreditų paėmimo ir suteikimo, laidavimo ar garantavimo už kitų asmenų prievoles, jei turto vertė ar sandorių suma viršija 1/10 unijos nuosavo kapitalo, jeigu unijos visuotinis narių susirinkimas 2/3 unijos narių balsų dauguma priėmė sprendimą suteikti valdybai tokią teisę;
  - 5.46.7. rengia unijos metinės finansinės atskaitomybės, pelno paskirstymo ir nuostolių atlyginimo tvarkos projektus;
  - 5.46.8. tvirtina unijos turto investavimo taisykles;
  - 5.46.9. nustato įkainius už unijos teikiamas paslaugas;
  - 5.46.10. nustato stojamojo mokesčio dydį;
  - 5.46.11. priima sprendimus dėl filialų steigimo, jų nuostatų patvirtinimo ar keitimo, jų veiklos nutraukimo, jų vadovų skyrimo ir atšaukimo, taip pat dėl struktūrinių padalinių, kuriuose teikiamos finansinės paslaugos, steigimo, jų nuostatų patvirtinimo ar keitimo ir veiklos nutraukimo;
  - 5.46.12. priima sprendimus dėl skolinimo šių įstatų 5.4 punkte nurodytiems unijos vadovams ir su unijos vadovais artimaisiais ryšiais susijusiems asmenims;
  - 5.46.13. priima sprendimus dėl skolinimo ar paskolos sutarties sąlygų keitimo, atsižvelgdamas į Paskolų komiteto teikiamus pasiūlymus;
  - 5.46.14. svarsto unijos narių prašymus dėl jų pajų perleidimo ir/arba grąžinimo ir ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo prašymo gavimo dienos praneša suinteresuotam nariui apie sutikimą ar neleidimą nariui perleisti jo pajų kitam asmeniui ir/arba grąžinti;
  - 5.46.15. nustato pajų perleidimo tvarką pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą;
  - 5.46.16. vertina finansinių išteklių kaupimą ir naudojimą, darbo apmokėjimą, finansinę būklę;

- 5.46.17. užtikrina, kad unijoje būtų veiksminga vidaus kontrolės sistema;
- 5.46.18. vertina rizikų, atsirandančių teikiant finansines paslaugas, valdymą unijoje;
- 5.46.19. svarsto ir sprendžia kitus klausimus, kuriuos pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą, kitus įstatymus ir unijos įstatus turi svarstyti ar spręsti unijos valdyba.
- 5.47. Valdybos posėdžiai, be valdybos darbo reglamente numatytų atvejų, šaukiami ir priežiūros institucijos nurodymu. Valdybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė visų valdybos narių. Nutarimai priimami balsų dauguma. Valdybos nariai turi lygias balsavimo teises. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia valdybos pirmininko balsas. Valdybos nariai privalo saugoti unijos paslaptis.
- 5.48. Unijos valdybos posėdžių protokolai rašomi ir pateikiami susipažinti taip, kaip nustatyta šių įstatų 5.36-5.38 punktuose.
- 5.49. Kiekvienas unijos valdybos narys privalo imtis visų galimų priemonių tam, kad valdyba spręstų jos kompetencijai priskirtus klausimus ir sprendimai atitiktų teisės aktų nustatytus reikalavimus, taip pat vykdyti kitas įstatymų nustatytas pareigas. Unijos valdybos narys, nevykdantis ar netinkamai vykdamas šią pareigą ar kituose teisės aktuose nustatytas pareigas, atsako pagal įstatymus, šiuos įstatus, su unija sudarytas sutartis.
- 5.50. Unijos valdybos darbo tvarką nustato jos priimtas darbo reglamentas.
- 5.51. Už savo veiklą valdyba atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui ne rečiau kaip kartą per metus. Valdyba privalo paruošti rašytinę unijos veiklos ir valdybos darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti valdybos veiklą. Valdyba taip pat atsiskaito stebėtojų tarybai, kuri pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus.

Unijos administracija

- 5.52. Unijos administraciją sudaro unijos administracijos vadovas, [apskaitą tvarkantis asmuo vyriausiasis buhalteris \(buhalteris\)](#) ir kiti unijos dokumentuose nurodyti unijos darbuotojai. Unijos administracija vykdo visuotinio narių susirinkimo, stebėtojų tarybos, valdybos nutarimus ir atlieka kitas įstatymuose, unijos dokumentuose nustatytas funkcijas.
- 5.53. Unijos administracijos vadovą renka ir atšaukia valdyba. Kandidatus į administracijos vadovą turi teisę siūlyti visi valdybos nariai. Jeigu pasiūlomas tik vienas kandidatas, administracijos vadovas renkamas valdybos sprendimu paprasta balsų dauguma. Kai pasiūlomi keli kandidatai, už pateiktas kandidatūras valdybos nariai balsuoja atskiru balsavimu paprasta balsų dauguma. Administracijos vadovu laikomas išrinktu daugiausia balsų surinkęs kandidatas. Jeigu keli kandidatai surenka lygų balsų skaičių, valdyba už jų kandidatūras balsuoja pakartotinai. Darbo sutartį su administracijos vadovu sudaro valdybos pirmininkas, o jeigu valdybos pirmininkas ir administracijos vadovas yra tas pats asmuo, darbo sutartį su administracijos vadovu pasirašo kitas valdybos įgaliotas valdybos narys. Administracijos vadovas pradeda eiti pareigas nuo darbo sutarties sudarymo dienos, jeigu joje nenustatyta kitaip, bet ne anksčiau negu priežiūros institucija išdavė leidimą eiti unijos vadovo pareigas.
- 5.54. Unijos administracijos vadovas yra vienasmenis valdymo organas.
- 5.55. Unijos administracijos vadovas, nevykdantis ar netinkamai vykdamas teisės aktuose ar šiuose įstatuose nustatytas pareigas, atsako pagal įstatymus, šiuos įstatus, su unija sudarytas sutartis.
- 5.56. Unijos administracijos vadovu negali būti unijos stebėtojų tarybos narys, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys, unijos [apskaitą tvarkantis asmuo vyriausiasis buhalteris \(buhalteris\)](#), asmenys, esantys kitos kredito įstaigos valdybos nariais ar administracijos

vadovais. Unijos administracijos vadovui keliami priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyti nepriekaištingos reputacijos, kvalifikacijos ir patirties reikalavimai.

- 5.57. Unijos ~~apskaitą tvarkančiu asmeniuvyriausiuoju buhalteriu (buhalteriu)~~ negali būti unijos stebėtojų tarybos narys, valdybos narys, paskolų komiteto narys, vidaus audito tarnybos narys, unijos administracijos vadovas, asmenys, esantys kitos kredito įstaigos valdybos nariais ar administracijos vadovais.
- 5.58. Administracijos vadovas:
- 5.58.1. organizuoja ir vykdo unijos ūkinę finansinę veiklą;
  - 5.58.2. atstovauja unijai teisme, arbitraže ir kitose institucijose, išskyrus šiuose įstatuose nustatytas išimtis;
  - 5.58.3. unijos vardu sudaro sandorius su unijos nariais ir trečiaisiais asmenimis. Šių įstatų 5.46.6 papunktyje nurodytus sandorius administracijos vadovas gali sudaryti, kai yra unijos valdybos sprendimas šiuos sandorius sudaryti;
  - 5.58.4. tvarko unijos narių registrą;
  - 5.58.5. sudaro darbo sutartis su darbuotojais, o kai jo nėra, darbo sutartis pasirašo kitas valdybos įgaliotas asmuo;
  - 5.58.6. atsako už unijos metinės finansinės atskaitomybės sudarymą;
  - 5.58.7. atsako už dokumentų ir duomenų pateikimą Juridinių asmenų registro tvarkytojui;
  - 5.58.8. priima sprendimus dėl kreditų suteikimo šių įstatų 3.6 punkte nustatytu atveju;
  - 5.58.9. atsako už apskaitos organizavimą ir apskaitos dokumentų išsaugojimą pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus;
  - 5.58.10. svarsto ir sprendžia kitus unijos veiklos ir valdymo klausimus, kurie pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymą ir kitus įstatymus nepriskirti išimtinai valdybos ar kitų unijos organų kompetencijai.

Rizikos vertinimo specialistas

- 5.59. Unijos turtui pasiekus 15 000 000 eurų ar daugiau, unija įdarbina rizikos vertinimo specialistą, tiesiogiai pavaldų administracijos vadovui, kurio kompetencija ir funkcijos apima:
- 5.59.1. unijos veiklos rizikų, jų masto vertinimą;
  - 5.59.2. su rizikų valdymu susijusių politikų, tvarkų rengimą;
  - 5.59.3. ataskaitų paskolų komitetui, valdybai, stebėtojų tarybai, vidaus auditoriui dėl pagrindinių rūšių rizikų valdymo teikimą;
  - 5.59.4. rekomendacijų dėl unijos veikloje nustatytų trūkumų, įtakančių veiklos rizikos didėjimą, teikimą.

Vidaus audito tarnyba

- 5.60. Unija privalo turėti nuolat veikiančią vidaus audito tarnybą. Vidaus audito tarnybai vadovauja vidaus audito tarnybos vadovas, kuriuo gali būti tik fizinis asmuo.
- 5.61. Vidaus audito tarnybą renka ir atšaukia stebėtojų taryba. Vidaus audito tarnyba už savo veiklą atsiskaito ne rečiau kaip kartą per metus visuotiniam narių susirinkimui ir ne rečiau kaip kartą per ketvirtį stebėtojų tarybai. Vidaus audito tarnyba privalo paruošti rašytinę veiklos ataskaitą

ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti vidaus audito tarnybos veiklą. Vidaus audito tarnyba taip pat atsiskaito stebėtojų tarybai, kuri pateikia visuotiniam narių susirinkimui savo išvadas ir pasiūlymus.

- 5.62. Vidaus audito tarnybos darbuotojų funkcijas, atsakomybę, teises, pareigas ir veiklos tvarką nustato Lietuvos Respublikos įstatymai, priežiūros institucijos išleisti teisės aktai, šie įstatai, darbo sutartys, pareiginės instrukcijos ir kiti unijos organų priimti vidaus dokumentai.
- 5.63. Vidaus audito tarnybos kompetencija:
  - 5.63.1. nagrinėti ir vertinti, ar vidaus kontrolės sistema tinkama ir veiksminga, kaip taikomos atskiros vidaus kontrolės procedūros;
  - 5.63.2. vertinti, ar unijos turtas saugomas, valdomas ir naudojamas taupiai, racionaliai, laikantis įstatymų, sutarčių ir kitų reikalavimų;
  - 5.63.3. vertinti, kaip unijoje organizuojamas darbas;
  - 5.63.4. nustatyti silpnąsias unijos veiklos puses ir pateikti rekomendacijas, kaip ištaisyti padėtį;
  - 5.63.5. svarstyti ir spręsti kitus klausimus, kuriuos pagal teisės aktus ir unijos vidaus dokumentus turi svarstyti ar spręsti unijos vidaus audito tarnyba.
- 5.64. Vidaus audito tarnyba privalo nedelsdama pranešti valdybai, administracijos vadovui ir (ar) stebėtojų tarybai apie nustatytus Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, kurie kelia grėsmę unijos narių ir klientų interesams, saugiai ir patikimai unijos veiklai.

Paskolų komitetas

- 5.65. Paskolų komitetas unijoje privalomas.
- 5.66. Paskolų komitetą sudaro 3 nariai. Paskolų komiteto narius ir pirmininką renka visuotinis narių susirinkimas 4 metų kadencijai. Paskolų komitetas savo funkcijas atlieka 4 metų laikotarpį arba tol, kol naujai išrinktas paskolų komitetas pradeda eiti pareigas. Paskolų komiteto nariu negali būti unijos stebėtojų tarybos narys, valdybos narys, administracijos vadovas, vidaus audito tarnybos narys.
- 5.67. Kandidatus į paskolų komitetą ir paskolų komiteto pirmininką turi teisę siūlyti visi unijos nariai. Už pateiktas kandidatūras nariai balsuoja atskiru balsavimu paprasta balsų dauguma. Į paskolų komitetą laikomi išrinktais 3 daugiausia balsų surinkę kandidatai. Jeigu keli kandidatai į paskolų komitetą surenka lygų balsų skaičių, nariai už jų kandidatūras balsuoja pakartotinai. Jeigu renkami pavieniai paskolų komiteto nariai, jie renkami tik iki veikiančio paskolų komiteto kadencijos pabaigos. Paskolų komiteto pirmininkas paprasta balsų dauguma renkamas atskirai iš jau išrinktų paskolų komiteto narių.
- 5.68. Paskolų komitetas nagrinėja unijos narių prašymus dėl kreditų. Jis numato kredito išmokėjimo ir grąžinimo sąlygas bei tvarką ir teikia pasiūlymus dėl šių klausimų unijos valdybai ar administracijos vadovui, išskyrus šių įstatų 3.6 – 3.7 punktuose numatytus atvejus. Paskolų komitetas taip pat svarsto klausimus dėl laiku negrąžinamų kreditų bei dėl jų teikia pasiūlymus valdybai ir (ar) administracijos vadovui. Negalima sudaryti kredito sutarties ar keisti sudarytos kredito sutarties su unijos nariu, jei pagal šiuos įstatus ir unijos nustatytas procedūras kredito suteikimui ar kredito sutarties pakeitimui nepritarė paskolų komitetas.
- 5.69. Paskolų komiteto darbo tvarką nustato jo priimtas darbo reglamentas. Paskolų komiteto nariai, išskyrus paskolų komiteto pirmininką, savo veiklą pradeda nuo visuotinio narių susirinkimo nustatytos datos. Paskolų komiteto pirmininkas gali pradėti eiti pareigas nuo visuotinio narių

susirinkimo nustatytos datos, bet ne anksčiau, negu priežiūros institucija išdavė leidimą eiti pareigas.

- 5.70. Už savo veiklą paskolų komitetas atsiskaito visuotiniam narių susirinkimui ne rečiau kaip kartą per metus. Paskolų komitetas privalo paruošti rašytinę paskolų komiteto darbo ataskaitą ne vėliau kaip likus 5 dienoms iki eilinio visuotinio narių susirinkimo ir pristatyti šią ataskaitą visuotiniam narių susirinkimui, kuris turi teisę įvertinti paskolų komiteto veiklą. Paskolų komitetas taip pat ne rečiau kaip kartą per ketvirtį už savo veiklą atsiskaito stebėtojų tarybai.

Unijos organų narių atsakomybė

- 5.71. Unijos administracijos vadovas, nevykdantis ar netinkamai vykdamas teisės aktuose ar unijos įstatuose nustatytas pareigas, atsako pagal įstatymus, šiuos įstatus, su unija sudarytas sutartis.
- 5.72. Unijos valdybos nariai ir valdybos pirmininkas, administracijos vadovas privalo atlyginti unijai nuostolius, padarytus dėl unijos valdybos arba administracijos vadovo sprendimų, priimtų pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės aktus ir šiuos įstatus. Valdybos nario ir valdybos pirmininko arba administracijos vadovo atsistatydinimas ar pašalinimas iš pareigų neatleidžia jo nuo nuostolių, kurie susidarė dėl jo kaltės, atlyginimo. Unijos valdybos nariai unijai padarytą žalą atlygina solidariai. Pavieniai valdybos nariai, priimant neteisėtus, unijai žalingus sprendimus balsavę prieš (tai turi būti užfiksuota protokole), nuo žalos atlyginimo atleidžiami.
- 5.73. Unijos stebėtojų tarybos nariai ir stebėtojų tarybos pirmininkas nuostolius unijai, padarytus dėl unijos stebėtojų tarybos sprendimų, priimtų pažeidžiant Lietuvos Respublikos teisės aktus ir šiuos įstatus atlygina taip, kaip tą numato šių įstatų 5.72 punktą.

Kiti unijos darbuotojai

- 5.74. Unija užtikrina, kad jos darbuotojai, kurių funkcijos unijoje susijusios su finansinių paslaugų teikimu, iš sandorių kylančios rizikos vertinimu ir (ar) valdymu, unijos prievolių pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos srityje vykdymu ir (ar) kuriems dėl to būtina prieiga prie unijos paslaptį sudarančios informacijos, yra nepriekaištingos reputacijos. Unijos darbuotojas nėra nepriekaištingos reputacijos, jeigu atitinka 5.75 punkte nustatytas sąlygas. Unija, siekdama patikrinti, ar jos darbuotojai yra nepriekaištingos reputacijos, turi teisę kreiptis į Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registrą ir asmens duomenų teisinę apsaugą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka tvarkyti šių asmens duomenis, įskaitant duomenis apie asmens teistumą. Kiti unijos darbuotojams taikomi reikalavimai gali būti nustatyti priežiūros institucijos teisės aktuose.
- 5.75. Unijos darbuotojas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis yra pripažintas kaltu dėl Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatyto sunkaus, labai sunkaus nusikaltimo arba tyčinio nusikaltimo nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, visuomenės saugumui, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ar juos atitinkančių nusikalstamų veikų pagal kitų valstybių baudžiamuosius įstatymus padarymo ir nuo bausmės atlikimo, bausmės vykdymo atidėjimo ar atleidimo nuo bausmės atlikimo dienos nepraėjo 5 metai.

6. UNIJOS KAPITALAS IR PELNO PASKIRSTYMAS

- 6.1. Unijos kapitalą sudaro nuosavas kapitalas ir skolintas kapitalas.
- 6.2. Unijos nuosavą kapitalą sudaro:
- 6.2.1. pajinis kapitalas (be papildomų privilegijuotų paju);

- 6.2.2. atsargos kapitalas;
  - 6.2.3. praėjusių metų nepaskirstytas pelnas (nuostoliai);
  - 6.2.4. privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas;
  - 6.2.5. ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas;
  - 6.2.6. einamųjų metų nepaskirstytas pelnas (nuostoliai);
  - 6.2.7. nuo 2018-01-01 –rezervas saviems papildomiems privilegijuotiesiems pajams įsigyti;
  - 6.2.8. nuo 2018-01-01 – papildomi privilegijuotieji pajai;
  - 6.2.9. kiti rezervai.
- 6.3. Unijos skolintą kapitalą sudaro lėšos, kurias unija įsigijo nuosavybės teise pagal skolinimosi santykius išleisdama ne nuosavybės vertybinius popierius arba sudarydama kredito sutartis. Skolos vertybinių popierių pradinis išpirkimo terminas ir (ar) kredito sutarties galiojimo terminas turi būti ne trumpesni kaip 5 metai. Unijos skolintas kapitalas turi atitikti visus pasitikėtines (subordinuotas) skolos (kredito) požymius.
- 6.4. Šių įstatų 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3 ir 6.2.4 papunkčiuose nustatytų unijos nuosavo kapitalo dalių suma turi sudaryti:
- 6.4.1. jeigu unija neketina teikti elektroninių pinigų leidimo paslaugos:
    - 6.4.1.1. iki 2017-12-31 – ne mažiau kaip 85 000 eurų;
    - 6.4.1.2. nuo 2018-01-01 – ne mažiau kaip 145 000 eurų;
  - 6.4.2. jeigu unija ketina teikti elektroninių pinigų leidimo paslaugą – 350 000 eurų.
- 6.5. Įstatų 6.4 punkte nurodytas nuosavas kapitalas yra mažiausias galimas unijos kapitalas. Unijos valdyba, nustatčiusi, kad unijos nuosavo kapitalo dalių, nustatytų įstatų 6.4 punkte, suma yra mažesnė už mažiausią unijos kapitalą, privalo apie tai nedelsdama pranešti priežiūros institucijai ir nedelsdama sušaukti neeilinį visuotinį narių susirinkimą. Unijos visuotinis narių susirinkimas privalo priimti sprendimus, kurie leistų kaip galima greičiau atkurti unijos kapitalą iki mažiausio unijos kapitalo dydžio. Apie unijos visuotinio narių susirinkimo priimtus sprendimus dėl kapitalo atkūrimo unijos valdyba praneša priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas.
- 6.6. Unijos nuosavo kapitalo dydis turi būti stebimas ir, esant žemiau 6.6.1 - 6.6.2 punktuose nurodytoms aplinkybėms, unijos vadovybė turi imtis šių priemonių:
- 6.6.1. iki 2017-12-31 – jeigu nuosavas kapitalas tapo mažesnis kaip 1/2 pajinio kapitalo, unijos administracijos vadovas nedelsdamas informuoja valdybą, o valdyba ne vėliau kaip per 3 (tris) mėnesius nuo dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie susidariusią padėtį, privalo šių įstatų 5.11.1 punkte nustatyta tvarka sušaukti unijos visuotinį narių susirinkimą, kuris turi svarstyti klausimus dėl sprendimo, kuriuo likę nepaskirstyti nuostoliai privalo būti dengiami unijos narių papildomais įnašais;
  - 6.6.2. nuo 2018-01-01 – jeigu unijos nuosavas kapitalas tapo mažesnis negu pajinis kapitalas, unijos administracijos vadovas nedelsdamas informuoja valdybą, o valdyba ne vėliau kaip per 1 (vieną) mėnesį nuo dienos, kurią sužinojo ar turėjo sužinoti apie susidariusią padėtį, privalo šių įstatų 5.11.1 punkte nustatytais būdais informuoti unijos narius apie susidariusią padėtį. Pranešime unijos nariams turi būti nurodyta:
    - 6.6.2.1. faktas, kad unijos nuosavas kapitalas tapo mažesnis negu pajinis kapitalas;
    - 6.6.2.2. priežastys, kodėl tokia padėtis susidarė;
    - 6.6.2.3. priemonės, kurių unija imsis, siekdama ištaisyti susidariusią padėtį;

- 6.6.2.4. asmens, įgalioto teikti išsamią informaciją pirmiau nurodytu klausimu, kontaktiniai duomenys (vardas, pavardė, telefono numeris, elektroninio pašto adresas).

Pajinis kapitalas ir unijos pajai

- 6.7. Unijos pajinį kapitalą sudaro visų unijos pajinių įnašų gautų už pagrindinius ir papildomus pajus vertė. Pajiniai įnašai gali būti tik piniginės įmokos. Unijos pajams Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymas netaikomas. Unijos pajai yra nematerialūs.
- 6.8. Pajinio įnašo už pagrindinį pajų dydis nariams yra 30 eurų, pajinio įnašo už pagrindinį pajų dydis asocijuotiems nariams yra 100 eurų. Maksimalus pajinių įnašų dydis neribojamas. Asmuo priimamas į unijos narius, pajinį įnašą ir stojamąjį mokestį turi sumokėti per vieną mėnesį nuo prašymo pateikimo unijos valdybai dienos. Asmuo, nesumokėjęs pajaus per šį terminą, negali būti priimamas į unijos narius.
- 6.9. Narys gali turėti tik vieną pagrindinį pajų.
- 6.10. Narys gali turėti papildomą pajų, kurio įsigijimas suteikia teisę gauti dividendus, taip pat suteikiamos kitos Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme nustatytos teisės, tačiau nesuteikiama balsavimo teisė unijos visuotiniame narių susirinkime. Papildomi pajai gali būti:
- 6.10.1. paprastieji papildomi pajai;
- 6.10.2. privilegijuotieji papildomi pajai – jie suteikia teisę gauti dividendus, taip pat kitos Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme numatytos teisės, tačiau nesuteikiama balso teisė unijos visuotiniame narių susirinkime. Pastarieji gali sudaryti ne daugiau kaip 1/3 pajinio kapitalo.
- 6.11. Paprastųjų pajų savininkų teisė į dividendą įgyvendinama tik po to, kai yra įgyvendintos atitinkamos privilegijuotųjų pajų savininkų turtinės teisės.
- 6.12. Paprastieji ir privilegijuotieji pajai negali būti konvertuojami vieni į kitus.
- 6.13. Paprastieji papildomi pajai yra 100 eurų nominalios vertės.
- 6.14. Privilegijuotieji papildomi pajai yra 500 eurų nominalios vertės ir gali būti:
- 6.14.1. su kaupiamuoju dividendu – 11 procentų metinės grąžos, skaičiuojant nuo papildomo pajaus nominaliosios vertės;
- 6.14.2. su nekaupiamuoju dividendu – 12 procentų metinės grąžos, skaičiuojant nuo papildomo pajaus nominaliosios vertės.
- 6.15. Jeigu dividendams skirtos paskirstytinojo pelno dalies nepakanka visam nustatytam dividendui privilegijuotųjų pajų savininkams išmokėti, jiems išmokama proporcingai sumažinta suma. Privilegijuotųjų pajų su kaupiamuoju dividendu savininkams neišmokėta suma, neviršijanti per 3 finansinius metus iš eilės viso nustatyto dividendo, perkeliama į kitus finansinius metus. Privilegijuotųjų pajų su kaupiamuoju dividendu savininkams neišmokėta suma, viršijanti per 3 finansinius metus iš eilės visą nustatytą dividendą, taip pat privilegijuotųjų pajų su nekaupiamuoju dividendu savininkams neišmokėta suma į kitus finansinius metus neperkeliamas.
- 6.16. Apie ketinimą parduoti privilegijuotuosius pajus unija paskelbia savo internetinėje svetainėje arba praneša visiems unijos nariams raštu vienu iš šių būdų: asmeniškai, paštu ar elektroninių ryšių priemonėmis (elektroniniu paštu ar per elektroninės bankininkystės sistemas). Pranešime turi būti nurodyta parduodamų privilegijuotųjų pajų vertė, pageidavimo įsigyti privilegijuotųjų pajų pareiškimo būdas, taip pat tokio pageidavimo pareiškimo terminas. Toks terminas turi būti ne trumpesnis nei 14 kalendorinių dienų, skaičiuojamų nuo šiame punkte numatyto pranešimo

išsiuntimo unijos nariams dienos. Už tinkamą pranešimo parengimą ir pateikimą atsakingas administracijos vadovas.

- 6.17. Nariui pranešime nurodytais būdais ir tvarka išreiškus pageidavimą įsigyti privilegijuotųjų pajų, sprendimą dėl tokių privilegijuotųjų pajų pardavimo priima unijos valdyba arba visuotinis narių susirinkimas. Jeigu visų sprendime nurodytų parduodamų privilegijuotųjų pajų vertė neviršija 1/10 unijos nuosavo kapitalo, tokį sprendimą priima valdyba, o jeigu viršija 1/10 unijos nuosavo kapitalo – visuotinis narių susirinkimas, išskyrus 5.46.6 punkte numatytus atvejus, kai unijos visuotinis narių susirinkimas priėmė sprendimą suteikti valdybai tokią teisę. Sprendimo priėmimas laikomas atitinkamo unijos organo pritarimu, suteikiančiu teisę administracijos vadovui sudaryti privilegijuotųjų pajų perleidimo sutartis ir parduoti sprendime nurodytus privilegijuotuosius pajus. Sprendime nurodomas narys, kuriam privilegijuotieji pajai bus parduodami, privilegijuotojo pajaus įsigijimo tvarka bei sąlygos, privilegijuotojo pajaus vertė. Valdyba arba visuotinis narių susirinkimas (priklausomai nuo to, kuris organas sprendimą priėmė) turi teisę atšaukti šio punkto pagrindu priimtą savo sprendimą, kol privilegijuotųjų pajų perleidimo sutartis nėra pasirašyta su sprendime nurodytu unijos nariu.
- 6.18. Jeigu unijos narys, išreiškęs pageidavimą įsigyti privilegijuotųjų pajų pranešime numatytu būdu ir terminais, praranda nario teises ar jo narystė pasibaigia 4.19 ar 4.20 punktuose numatytais pagrindais, privilegijuotųjų pajų perleidimo sutartis nesudaroma ir privilegijuotieji pajai tokiam asmeniui neparduodami.
- 6.19. Unija neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai finansuoti privilegijuotųjų pajų įsigijimo.
- 6.20. Pajiniai įnašai už privilegijuotuosius pajus grąžinami Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatyme nustatyta tvarka.
- 6.21. Išieškoti iš unijos jos nario pajinius įnašus, kurie yra unijos nuosavybė, draudžiama, išskyrus atvejus, kai skolininko narystė unijoje pasibaigė.

Perskaičiuotas kapitalas

- 6.22. Unijos perskaičiuotas kapitalas yra unijos kapitalo suma, sumažinta priežiūros institucijos teisės aktuose nustatytais dydžiais ir tvarka.

Kapitalai ir rezervai

- 6.23. Unijos atsargos kapitalas sudaromas iš unijos narių papildomų įnašų ir (ar) atskaitymų iš unijos pelno. Unijos atsargos kapitalo paskirtis – garantuoti unijos finansinį stabilumą. Unijos atsargos kapitalas unijos eilinio visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik unijos veiklos nuostoliams padengti.
- 6.24. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudaromas iš:
  - 6.24.1. iki 2017-12-31 – unijos grynojo pelno atskaitymų. Atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 20 procentų unijos grynojo pelno, iki privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudarys 1/5 unijos nuosavo kapitalo. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas unijos narių eilinio arba neeilinio (per metus) visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik unijos veiklos nuostoliams padengti. Panaudojus dalį privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo unijos veiklos nuostoliams padengti, iš grynojo pelno vėl atskaitoma į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą tiek, kad jis taptų nustatyto dydžio;

- 6.24.2. nuo 2018-01-01 – unijos pelno atskaitymų. Atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą yra privalomi ir negali būti mažesni kaip 90 procentų unijos paskirstytinojo pelno, iki privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas sudarys 9/10 unijos nuosavo kapitalo. Privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas unijos narių eilinio arba neeilinio (per metus) visuotinio narių susirinkimo sprendimu gali būti panaudojamas tik unijos veiklos nuostoliams padengti. Panaudojus dalį privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo ir (arba) atsargos kapitalo unijos veiklos nuostoliams padengti, iš paskirstytinojo pelno vėl atskaitoma į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą tiek, kad privalomasis rezervas arba rezervinis kapitalas ir atsargos kapitalas taptų nustatyto dydžio.
- 6.25. Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas – ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą. Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo rezervas mažinamas, kai perkainotas turtas nurašomas, nudėvimas, nukainojamas ar perleidžiamas kitiems asmenims. Rezervo dalis, likusi nepanaudota nurašius, nudėvėjęs ar perleidus kitiems asmenims ilgalaikį materialųjį turtą, finansiniams metams pasibaigus gali būti pervedama į paskirstytinąjį rezultatą. Šis rezervas negali būti tiesiogiai naudojamas unijos veiklos nuostoliams padengti.

Pelno paskirstymas

- 6.26. Unijos pelnas arba nuostoliai yra unijos finansinis metinės veiklos rezultatas, kuris apskaičiuojamas iš unijos finansinių metų pajamų atskaičius tų metų unijos išlaidas.
- 6.27. Grynasis pelnas arba nuostoliai yra grynasis unijos finansinis metinės veiklos rezultatas, kuris apskaičiuojamas iš unijos finansinio metinės veiklos rezultato atėmus ataskaitinio laikotarpio apskaičiuotas mokesčių sumas.
- 6.28. Jeigu pasibaigus finansiniams metams, kitų finansinių metų pradžioje unijos nepaskirstytojo rezultato ir grynojo metinės veiklos rezultato suma yra teigiama (pelnas), unijos visuotinis narių susirinkimas priima sprendimą dėl pelno paskirstymo. Sprendime turi būti nurodyta:
- 6.28.1. nepaskirstytas pelnas (nuostoliai) finansinių metų pradžioje;
  - 6.28.2. grynasis finansinis metinės veiklos rezultatas;
  - 6.28.3. atskaitymai į privalomąjį rezervą arba rezervinį kapitalą;
  - 6.28.4. atskaitymai į rezervą savo papildomiems privilegijuotiesiems pajams įsigyti;
  - 6.28.5. atskaitymai į kitus kredito unijoje sudaromus kapitalus ir rezervas;
  - 6.28.6. pelno dalis, skiriama apyvartai proporcingoms išmokoms ir (ar) dividendams mokėti;
  - 6.28.7. pelno dalis, skiriama šių įstatų 6.32 punkte nurodytiems tikslams;
  - 6.28.8. nepaskirstytasis pelnas.
- 6.29. Šių įstatų 6.28.6 ir 6.28.7 papunkčiuose nurodytiems mokėjimams atlikti pelnas gali būti skiriamas tik po to, kai yra padaryti privalomi unijai atskaitymai į unijoje sudaromus kapitalus ir rezervas ir yra padengti unijos nuostoliai.
- 6.30. Šių įstatų 6.28.6 papunktyje nurodytos apyvartai proporcingos išmokos yra išmokos unijos nariams iš pelno, mokamos proporcingai unijos narių palūkanų apyvartai unijoje. Unijos nario palūkanų apyvarta unijoje yra finansiniais metais unijos nario gautų iš unijos palūkanų pajamų ir unijai sumokėtų palūkanų išlaidų suma, apskaičiuota metinio buhalterinio balanso pagrindu.

- 6.31. Šių įstatų 6.28.6 papunktyje nurodyti dividendai yra unijos nariams išmokama pelno dalis, skirstoma proporcingai kiekvieno unijos nario turimo pajaus dydžiui, kuris buvo pasibaigus finansiniams metams už kuriuos skirstoma.
- 6.32. Unijos narių susirinkimas gali priimti sprendimą skirti dalį unijos pelno šiems tikslams:
- 6.32.1. unijos informacinių technologijų vystymo projektams remti;
  - 6.32.2. teikti paramą Lietuvos Respublikoje veikiančių bendruomenių veiklai remti;
  - 6.32.3. unijos organų narių ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimui bei mokymams organizuoti;
  - 6.32.4. paramos nelaimės atveju teikimas unijos nariams;
  - 6.32.5. premijoms ir metinėms išmokoms (tantjemoms) unijos vadovams išmokėti.

Nuostolių padengimas

- 6.33. Jeigu pasibaigus finansiniams metams, kitų finansinių metų pradžioje unijos nepaskirstytojo rezultato ir grynojo metinės veiklos rezultato suma yra neigiama (nuostoliai), unijos nariai priima sprendimą padengti šiuos nuostolius – į paskirstytinąjį rezultatą pervedamas sumas įtraukti tokia seka:
- 6.33.1. pervedimais iš privalomojo rezervo arba rezervinio kapitalo;
  - 6.33.2. pervedimais iš atsargos kapitalo.
- 6.34. Jeigu iš rezervų pervedamų sumų nepakanka nuostoliams padengti:
- 6.34.1. likę nepaskirstyti nuostoliai gali būti dengiami unijos narių papildomais įnašais arba perkeltami į kitų finansinių metų pradžią, jeigu dėl susidariusių nuostolių unijos nuosavas kapitalas netampa mažesnis už 1/2 unijos pajinio kapitalo;
  - 6.34.2. likę nepaskirstyti nuostoliai privalo būti dengiami unijos narių papildomais įnašais, jeigu dėl susidariusių nuostolių unijos nuosavas kapitalas tampa mažesnis už 1/2 unijos pajinio kapitalo.

7. UNIJS APSKAITA, FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ IR AUDITAS

- 7.1. Unijos finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.
- 7.2. Unija privalo tvarkyti [finansinę buhalterinę](#) apskaitą vadovaudamasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, taip pat unijos pasirinkta apskaitos politika. Apskaitos politika turi apimti bendruosius apskaitos principus, apskaitos metodus ir taisykles, skirtas unijos apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti bei pateikti.
- 7.3. Unijos veiklos apskaitos sistema privalo būti organizuota taip, kad:
- 7.3.1. finansinių ataskaitų rinkiniai rodytų tikrą unijos finansinę būklę ir veiklos rezultatus;
  - 7.3.2. sudarytų sąlygas unijos vadovams saugiai ir patikimai naudoti bei valdyti unijos turtą ir juo disponuoti;
  - 7.3.3. sudarytų sąlygas unijos nariams ir įstatymų įgaliotoms institucijoms tikrinti ir kontroliuoti unijos, jos vadovų ir kitų darbuotojų, turinčių teisę priimti sprendimus, dėl kurių atsiranda unijos prievolės kitiems asmenims, veiklą ir unijos finansinę būklę.
- 7.4. Unijos finansinių ataskaitų rinkinius sudaro tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai ir metiniai finansinių ataskaitų rinkiniai.

- 7.5. Tarpiniai finansinių ataskaitų rinkiniai – tai finansinės ataskaitos, parengtos apibendrinus laikotarpio, trumpesnio negu finansiniai metai, duomenis. Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio sandarą ir pateikimo priežiūros institucijai periodiškumą nustato priežiūros institucijos teisės aktai.
- 7.6. Metinių finansinių ataskaitų rinkinį sudaro:
  - 7.6.1. balansinė ataskaita;
  - 7.6.2. pelno (nuostolių) ataskaita;
  - 7.6.3. aiškinamasis raštas.
- 7.7. Pasibaigus finansiniams metams, unija privalo:
  - 7.7.1. ne vėliau kaip prieš 10 dienų iki eilinio unijos visuotinio narių susirinkimo sudaryti sąlygas unijos nariams susipažinti su auditoriaus ar audito įmonės audituotu metinių finansinių ataskaitų rinkiniu, sprendimo dėl pelno paskirstymo projektu ir auditoriaus išvada;
  - 7.7.2. ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimu patvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir priimti sprendimą dėl pelno paskirstymo;
  - 7.7.3. 5 darbo dienas po unijos visuotinio narių susirinkimo sprendimo dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo priėmimo dienos pateikti priežiūros institucijai auditoriaus arba audito įmonės audituotą ir šio susirinkimo patvirtintą metinių finansinių ataskaitų rinkinį ir sprendimą dėl pelno paskirstymo;
  - 7.7.4. per 4 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos priežiūros institucijos nustatyta tvarka paskelbti metinių finansinių ataskaitų rinkinį, auditoriaus išvadą ir kitą priežiūros institucijos nurodytą informaciją visuomenei.
- 7.8. Unijos visuotinis narių susirinkimas negali priimti sprendimo dėl pelno paskirstymo, jeigu nėra auditoriaus ar audito įmonės atlikto metinių finansinių ataskaitų rinkinio audito.
- 7.9. Už metinėje finansinėje atskaitomybėje pateiktos informacijos teisingumą atsako unijos administracijos vadovas įstatymų nustatyta tvarka.
- 7.10. Unijos visuotinis narių susirinkimas renka audito įmonę einamųjų ir ne daugiau kaip dvejų ateinančių finansinių metų metinei finansinei atskaitomybei patikrinti. Unija iki einamųjų finansinių metų pirmojo pusmečio pabaigos privalo su unijos visuotinio narių susirinkimo išrinkta audito įmone sudaryti sutartį dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinių audito.
- 7.11. Reikalavimus auditoriui ir audito įmonei, jų pareigas ir atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas ir Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas.

8. UNIJOS PASLAPTYS

- 8.1. Unija, unijos darbuotojai ir bet kurie kiti asmenys, kurie žino unijos paslaptį sudarančią informaciją, privalo neribotą laiką neatskleisti tokios informacijos, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Unijos paslapties apsaugai *mutatis mutandis* taikomas Lietuvos Respublikos bankų įstatymo 55 straipsnis.
- 8.2. Informacijos ir duomenų, laikomų unijos paslaptimi, sąrašą bei jų saugojimo ir pateikimo kitiems asmenims tvarką nustato unijos valdyba.
- 8.3. Unijos paslaptimi laikomi visi unijai žinomi unijos kliento duomenys ir informacija apie:

- 8.3.1. tai, kad asmuo yra unijos klientas ir kokios finansinės paslaugos jam teikiamos, taip pat jo turimų sąskaitų numeriai;
  - 8.3.2. lėšų likučius kliento turimose sąskaitose, kliento atliktas ar vykdomas mokėjimo operacijas su savo sąskaitoje esančiomis lėšomis, sutarčių, pagal kurias klientui buvo atidarytos sąskaitos, sąlygas;
  - 8.3.3. unijos kliento skolinius įsipareigojimus unijai, sutarčių, pagal kurias atsirado šie skoliniai įsipareigojimai, sąlygas;
  - 8.3.4. kitas unijos klientui suteiktas finansines paslaugas, sutarčių, pagal kurias teikiamos finansinės paslaugos, sąlygas;
  - 8.3.5. unijos kliento finansinę būklę ir turtą, veiklą, veiklos planus, skolinius įsipareigojimus kitiems asmenims ar sandorius su kitais asmenimis, kliento komercines (gamybos) ar profesines paslaptis.
- 8.4. Unija, unijos darbuotojai ir bet kurie kiti asmenys, kurie žino unijos paslaptį sudarančią informaciją, privalo neribotą laiką neatskleisti tokios informacijos, išskyrus šių įstatų 8.5 – 8.7 punktuose ir kituose įstatymuose nustatytus atvejus.
  - 8.5. Unijos klientui arba kliento rašytiniu prašymu, kuriame nurodyta, kam ir kokia informacija turi būti pateikta, gali būti atskleista tik su klientu susijusi unijos paslaptį sudaranti informacija.
  - 8.6. Unija turi teisę atskleisti informaciją, sudarančią unijos paslaptį, teismui ar kitiems asmenims, jei tai būtina ginant unijos teisėtus interesus ir tik tiek, kiek tai būtina savo interesams ginti.
  - 8.7. Unija teikia unijos paslaptį sudarančią informaciją Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme nurodytoms institucijoms, taip pat įstatymų nustatyta tvarka kitiems asmenims, jei pagal įstatymus unija privalo teikti joms tokią informaciją.
  - 8.8. Unijos valdyba gali nustatyti informaciją, kuri laikoma unijos komercine paslaptimi. Komercine paslaptimi negali būti laikoma informacija, kuri pagal Lietuvos Respublikos įstatymus turi būti vieša. Unijos organų nariai, darbuotojai, unijos nariai ir bet kurie kiti asmenys, kurie žino unijos komercinę paslaptį sudarančią informaciją, privalo neatskleisti tokios informacijos tol, kol ši informacija laikoma komercine paslaptimi.
  - 8.9. Vietose, kuriose unija teikia finansines paslaugas klientams, kiekvienam galimam klientui laisvai prieinamoje vietoje privalo būti nurodytas unijos pavadinimas ir finansinės paslaugos, kurias turi teisę teikti unija, taip pat turi būti sudarytos sąlygos viešai susipažinti su šių įstatų 8.10 punkte nurodyta informacija.
  - 8.10. Prieš sudarydama sutartį dėl finansinių paslaugų teikimo, unija privalo suteikti klientui išsamią informaciją, susijusią su finansinių paslaugų teikimo sąlygomis, paslaugų kaina, paslaugų teikimo terminais, galimomis pasekmėmis, ir kitokią informaciją, turinčią įtakos kliento apsisprendimui sudaryti sutartį.

9. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 9.1. Pranešimus unijos reorganizavimo, likvidavimo atvejais, taip pat visus kitus pranešimus, kuriuos Lietuvos Respublikos įstatymai numato skelbti viešai, unija skelbia VĮ „Registrų centro“ leidžiamame elektroniniame leidinyje „Juridinių asmenų vieši pranešimai“, jeigu Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas ar kiti įstatymai nenumato kitaip.
- 9.2. Unija reorganizuojama ir likviduojama Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymo ir, jei

Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas nenustato kitaip, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo nustatyta tvarka..

- 9.3. Unija gali būti pertvarkoma tik į pagal Lietuvos Respublikos bankų įstatymą išduotą banko licenciją turinčią akcinę bendrovę arba uždarąją akcinę bendrovę (toliau – bendrovė) pagal Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymo, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo, jei Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas nenustato kitaip, nustatyta tvarka.
- 9.4. Unijos bankroto procedūras reglamentuoja Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas, Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas, jeigu Lietuvos Respublikos kredito unijų įstatymas ir Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas nenustato kitaip.
- 9.5. Unijos visuotiniam narių susirinkimui priėmus sprendimą dėl unijos įstatų pakeitimo, unija privalo pateikti nustatytos formos prašymą įregistruoti pakeitimus juridinių asmenų registre.
- 9.6. Unijos įstatų pakeitimai įsigalioja nuo jų įregistravimo juridinių asmenų registre.

Šie įstatai patvirtinti **2023-2025 m. balandžio 4 d.** įvykusiame RATO kredito unijos pakartotiniame neeiliniame visuotiniame narių susirinkime.

Įstatai pasirašyti **2023-2025 m. balandžio 4 d.**

Administracijos vadovas

Vladislav Jančis